

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури

НОРМУВАННЯ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Методичні вказівки та завдання
для виконання індивідуальних завдань для студентів спеціальності
28 «Публічне управління та адміністрування»,
спеціалізації 281 «Публічне управління та адміністрування»

Київ 2022

УДК 711.1
ББК 85.118
М

Укладач Л.О. Апостолова-Сосса, канд. техн. наук, доцент

Рецензент Г.В. Айлікова, канд. техн. наук, доцент

Відповідальний за випуск Мамедов А.М., канд. техн. наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри міського господарства, протокол № 6 від 21 червня 2022 року.

Видається в авторській редакції.

Нормування містобудівної діяльності: методичні вказівки до виконання індивідуальних завдань /уклад. Л.О. Апостолова-Сосса. – Київ-Тернопіль: КНУБА, ФО-П Шпак В.Б., 2022. 12 с.

Викладено методичні рекомендації та завдання для самостійних індивідуальних робіт з дисципліни «Нормування містобудівної діяльності».

Призначено для студентів спеціальності 28 «Публічне управління та адміністрування», спеціалізації 281 «Публічне управління та адміністрування».

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Нормативне регулювання містобудівної діяльності ставить на меті формування повноцінного безпечного середовища життєдіяльності людини за умови збереження або відтворення природного середовища. Вивчення базових положень і принципів нормування містобудівної діяльності сприятиме прийняттю правильних управлінських рішень на регіональному та місцевому рівні.

Мета дисципліни «Нормування містобудівної діяльності» – освоєння основних понять, змісту і структури бази нормативно-правових актів з питань регулювання планування та забудови територій, вивчення містобудівного законодавства, державних та галузевих будівельних норм, стандартів і правил; ознайомлення з принципами організації нормування в містобудуванні і просторовому плануванні.

Завдання дисципліни – ознайомлення студентів зі структурою і організацією нормативного регулювання планування та забудови територій, нормативно-правовими актами, державними та галузевими будівельними нормами, стандартами і правилами. Дисципліна передбачає вивчення теоретико-методичних та нормативно-правових основ організації нормування містобудівної діяльності; дослідження досвіду нормування в зарубіжних країнах. У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

базові категорії та поняття дисципліни «Нормування містобудівної діяльності»;

зміст і структуру бази нормативно-правових актів з питань регулювання планування та забудови територій;

сучасні підходи до нормативного регулювання містобудівної діяльності;

загальні засади організації та запровадження нормативно-правових актів;

нормативне і правове забезпечення нормування містобудівної діяльності;

особливості містобудівного законодавства;

основні положення державних та галузевих будівельних норм, стандартів і правил.

Знання з дисципліни повинні сприяти розвитку критичного мислення, виробленню умінь орієнтуватися в чинному містобудівному законодавстві, нормативно-правових актах в сфері містобудування, будівництва і архітектури, просторового планування, правильному застосуванню норм і стандартів при містобудівній діяльності.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Студенти виконують індивідуальне завдання виходячи з тематики, що розглядається в рамках курсу «Нормування містобудівної діяльності».

При виконанні роботи варто дотримуватись загальних вимог оформлення текстових робіт для студентів денної та заочної форм навчання.

Індивідуальне завдання передбачає закріплення знань з основних питань курсу «Нормування містобудівної діяльності» й уміння використовувати їх у процесі прийняття управлінських рішень.

Під час виконання індивідуального завдання варто враховувати такі вимоги:

- досить повне розкриття змісту питань, що розглядаються;
- в разі необхідності супроводження роботи ілюстративним матеріалом;
- оформлення роботи відповідно до встановлених вимог;
- наявність в роботі списку використаної літератури і посилань на відкриті електронні джерела, що використовувались;
- обсяг роботи повинен становити 10 - 15 сторінок рукописного тексту.

Крім рекомендованої літератури необхідно використовувати матеріали, що публікуються у відкритому доступі на момент виконання індивідуального завдання.

Студенти виконують індивідуальне завдання відповідно до номера варіанта, що збігається з останньою цифрою в їхній заліковій книжці.

ЗМІСТ САМОСТІЙНОГО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ СТУДЕНТІВ

Зміст самостійного індивідуального завдання наведено в табл. 1.

Таблиця 1

№ теми	Зміст самостійного індивідуального завдання	Форма навчання	
		денна	заочна
1	Написання реферату	1	1
	Усього	1	1

ЗАВДАННЯ ДО РЕФЕРАТІВ

Варіант № 1

1. Загальні принципи нормативного регулювання планування та забудови територій.
2. Структура нормативно-правової і нормативної бази містобудівної діяльності.

Варіант № 2

3. Нормативно-правові акти у сфері містобудування.
4. Нормативне регулювання планування та забудови територій.

Варіант № 3

1. Підзаконні нормативно-правові акти в сфері містобудування.
2. Нормування і стандартизація в будівництві.

Варіант № 4

1. Державні будівельні норми. Структура.
2. Організація нормування в будівництві.

Варіант № 5

1. Розпорядче і параметричне нормування. Порівняння.
2. ДБН. Група А.

Варіант № 6

1. ДБН. Група В.
5. Аналіз переваг і недоліків сучасної системи нормування містобудівної діяльності в Україні.

Варіант № 7

6. Загальні принципи нормативного регулювання планування та забудови територій.
1. ДБН. Група Б.

Варіант № 8

1. Галузеві будівельні норми (ГБН).
2. Технічні регламенти.

Варіант № 9

1. Стандарти та кодекси усталеної практики.
2. Нормативно-технічні документи (технічні умови, свідоцтва, санітарні норми тощо).

Варіант № 10

1. Організація нормування в будівництві.
2. Групи ДБН.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНИХ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ (РЕФЕРАТИВ)

Самостійні індивідуальні роботи (реферати) виконуються на аркушах формату А-4 (дозволяється друкований та написаний від руки текст).

При друці реферату використовується шрифт розміром 13–14 пт. Arial або 15–16 пт. Times New Roman, міжрядковий інтервал 1,2.

Обсяг реферату в друкованому вигляді 10–15 сторінок.

Реферат повинен включати в себе: титульну сторінку, зміст роботи, вступ, викладені теоретичні питання згідно варіанту, висновки та список використаної літератури та інформаційних джерел.

Зразок оформлення титульної сторінки наведено в дод. №1.

Нумерація сторінок встановлюється в правому нижньому куті аркуша, на титульному листі номер не ставиться.

В списку використаної літератури необхідно перерахувати нормативно-правові акти, державні будівельні норми, стандарти і додаткову літературу (посібники, підручники, статті тощо), а також зазначити електронні інформаційні ресурси, використані при виконанні реферату. Зразок оформлення сторінки «Список використаної літератури» викладено в дод. №2.

Захист індивідуального завдання відбувається у формі доповіді, можливо з презентацією. На слайдах презентації демонструються основні тези доповіді та ілюстрації.

СПИСОК НОРМАТИВНОЇ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. –1996. –№ 30. – С. 141
2. Про регулювання містобудівної діяльності: закон України: редакція від 06.08.2022. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>.
3. Про будівельні норми: закон України: редакція від 09.06.2022. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1704-17>.
4. Про затвердження державних будівельних норм: Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства від 28.10.2011 № 259: редакція від 30.03.2012 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0259858-11>.
5. Про архітектурну діяльність : Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV. Дата оновлення 18.12.2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/687-14>.
6. Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності: Закон України від 14.10.1994 № 208/94-ВР. Дата оновлення 10.06.2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/208/94-вр>
7. Про стандартизацію : Закон України від 05.06.2014 № 1315-VII. Дата оновлення 10.02.2016. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>
8. Про технічні регламенти та оцінку відповідності : Закон України від 15.01.2015 № 124-VIII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/124-19>
9. ДБН А.1.1-1:2009. Система нормування та стандартизації у будівництві. Основні положення. – К.: Мінрегіон, 2009.
10. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування та забудова територій. – К.: Мінрегіон, 2019.
11. ДБН Б.1.1-13:2012. Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях. – К.: Мінрегіон, 2012.
12. ДБН А.2.2-3:2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво». – К.: Мінрегіон, 2014.
13. ДБН А.2.2-1-2003 «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд». – К.: Мінрегіон, 2003.
14. ДСТУ – Н Б В.1.2-16:2013 «Визначення класу наслідків об'єкта будівництва» – К.: Мінрегіон, 2013.

15. ДСТУ 1.2:2015. Національна стандартизація. Правила проведення робіт з національної стандартизації. [На заміну ДСТУ 1.2:2003, чинний з 2015-12-20]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2015. 29 с.
16. ДСТУ 1.7:2015. Національна стандартизація. Правила та методи прийняття міжнародних і регіональних нормативних документів (ISO/SEC Guide 21-1:2005, NEQ; ISO/IEC Guide 21-2:2005, NEQ). [На заміну ДСТУ 1.7:2001, чинний з 2015-12-20]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2015. 30 с.
17. ДСТУ Б А.1.2-1:2007. Система ліцензування та сертифікації у будівництві. Оцінювання відповідності у будівництві згідно з технічним регламентом будівельних виробів, будівель і споруд. Основні положення. [Уведено вперше, чинний з 2008-07-01]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіонбуд України, 2008. 11 с.
18. ДСТУ Б Д.1.1-1:2013. Правила визначення вартості будівництва. [На заміну ДБН Д.1.1-1-2000, чинний з 2014-01-01]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2013. 88 с.
19. ДСТУ Б Д.1.1-7:2013. Правила визначення вартості проектновишукувальних робіт та експертизи проектної документації на будівництво. [На заміну ДБН Д.1.1-7-2000, чинний з 2014-01-01]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2013. 50 с.
20. ДСТУ-Н Б А.2.2-11:2014. Настанова щодо проведення авторського нагляду за будівництвом. [На заміну ДБН А.2.2-4-2003, чинний з 2015-07-01]. Вид. офіц. Київ: Мінрегіон України, 2015. 10 с.
21. Містобудування. Довідник проектувальника. Видання друге, доповнене. / За заг. ред. д-ра архіт. Т.Ф. Панченко/. – К.: „Укрархбудінформ”, 2006. – 192 с.
22. Нормативна база будівництва : навчальний посібник / О.І. Корнійчук, В.І. Алексієвець. – Рівне : Волин. обереги, 2019. – 136 с.
23. Ісаєнко Д.В., Омеляненко М.В. Основи нормування міського середовища. Навч. посібник. Друге видання. – К.: КиМУ, 2018. – 188 с.
24. Омеляненко М.В. Законодавство та архітектурно-проектна справа. Навч. посібник з грифом МОН України (лист 1/11-4724 від 09.06.2011). – К.: НАУ, 2016. – 256 с.
25. Зелена книга. Системний перегляд ефективності державного регулювання. Параметричне нормування у будівництві./ Д. Барзилович, І. Лагунова, І. Бардасова, С. Буравченко, А. Нечепорук, О. Медведчук, О. Марушева, В. Колесник, Офіс ефективного регулювання BRDO, 2020. – 92 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://library.knuba.edu.ua/>
2. <http://www.nbu.gov.ua/>
3. <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/building/tech-reg/normuvannia/derzhavni-ta-galuzevi-budivelni-normi/>
4. <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/building/derzhavniy-arhitekturno-budivelnyy-kontrol-ta-naglyad/normativno-pravove-regulyuvannya/perelik-normativno-pravovih-aktiv-u-sferi-mistogbuduvannya/>
5. <http://www.liga.net>

**Зразок оформлення титульної сторінки контрольної роботи
(реферату)**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет будівництва і архітектури

Кафедра міського будівництва

Індивідуальне завдання (реферат)

з дисципліни «Нормування містобудівної діяльності»

Варіант № 1

Виконав студент ____ групи
ПУА Факультету урбаністики та
просторового планування

Перевірила доцент Апостолова-Сосса Л.О.

Київ 2022

Зразок сторінки «Список використаної літератури та інформаційних ресурсів»

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові акти:

1. Про регулювання містобудівної діяльності: закон України: редакція від 06.08.2022. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>.
2. Про будівельні норми: закон України: редакція від 09.06.2022. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1704-17>.
3. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування та забудова територій. – К.: Мінрегіон, 2019.

Додаткова література:

4. Нормативна база будівництва : навчальний посібник / О.І. Корнійчук, В.І. Алексієвець. – Рівне : Волин. обереги, 2019. – 136 с.
5. Ісаєнко Д.В., Омеляненко М.В. Основи нормування міського середовища. Навч. посібник. Друге видання. – К.: КиМУ, 2018. – 188 с.
6. Омеляненко М.В. Законодавство та архітектурно-проектна справа. Навч. посібник з грифом МОН України (лист 1/11-4724 від 09.06.2011). – К.: НАУ, 2016. – 256 с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://library.knuba.edu.ua/>
2. <http://www.nbu.gov.ua/>
3. <https://www.minregion.gov.ua/napryamki-diyalnosti/building/tech-reg/normuvannia/derzhavni-ta-galuzevi-budivelni-normi/>

Навчально-методичне видання

НОРМУВАННЯ МІСТОБУДІВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Методичні вказівки та завдання
для виконання індивідуальних завдань для студентів спеціальності
28 «Публічне управління та адміністрування», спеціалізації 281
«Публічне управління та адміністрування»

Укладач **АПОСТОЛОВА-СОССА** Любов Олександрівна

Комп'ютерне верстання *Л.О. Апостолова-Сосса*

Підписано до друку 2022. Формат 60x84/16 Папір офсетний.
Друк офсетний. Зам. № 22-229

Ум. друк. арк. 0,93. Обл.-вид. арк. 1,0. Тираж __ прим.

Віддруковано ФО-П Шпак В. Б.

Свідоцтво про державну реєстрацію В02 № 924434 від 11.12.2006 р.
м. Тернопіль, бульвар Просвіти, 6/4. тел. 097 299 38 99.

E-mail: tooums@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 7599 від 10.02.2022 р.